

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Heitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők
Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 24 K
Félévre — — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egy hóra — — — — 2 K
— Egyen szám ára 8 fillér.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órakor. mmmmm

Nagybecskerek, 1911.

XL. évfolyam 232. szám.

Szerda, október 11.

Politikai hullámok.

**Az obstrukció alkonya. — Andrásy
cikke. — A románok állásfoglalása.**

— okt. 11.

Az ország hangulatában az egységes kialakulás mind általánosabbá válik és mind nagyobb sulyal nehezedik rá a parlamenti nihilizmusra. Egymásután lépnek sorompóba a törvényhatóságok ujabban is ez ellen s részben meghozott s részben pedig előkészített határozataik mind arra alkalmasak, hogy szilárd bázisul szolgáljanak kormánynak és többségnek a küszöbön álló s az ország sorsa fölött határozó problémák sikeres megoldásához. Az újabb határozatokból az obstrukció hazafias elitélése mellett rendkívül jellemző az a jogos visszatetszés, melyet a törvényhatóságok állásfoglalásának ellenzéki lekicsinylése és semmibe vévése keltett s amely önértékesen mutat rá a törvényhatóságnak a multban teljesített hazafias szolgálataira. Ezeket a nagy szolgálatokat a nemzet történelme följegyezte s mindig sokkal magasabbra értékelte, semhogy az ellenzéki lekicsinylés az ország mostani nehéz helyzetében megnyilatkozó törvényhatósági állásfoglalások értékét akárcsak a legkevésbé is devalválhatná.

Obstrukciós oldalon roppant nagyra vannak, hogy Pest megyében három szónyi többségre vergődhetek. Hát ujjonghatnak amint nekik tetszik, az ellenzéknek ez a három zavazatnyi többsége ebben az obstrukciós hadjáratban mégis a kormány legnagyobb diadalai között számít. Ma odáig jutottunk, hogy az ellenzék már Pest megyében, ebben az ellenzéki östészekben is mindössze három szavazattöbbségre zsugorodott, ez az olyan fordulása az időknak, amely bátran matrikulálható az ellenzéki züllés legmarkánsabb tünetei közé. Vegyük hozzá még azt a feneketlen terrorizmust, azt a vezérvármegyéhez sehogy sem illő durva tónust, amivel Pest megye közgyűlésén a nem ellenzéki véleményyt valósággal brutalizálták, hát kénytelen bevallani mindenki, hogy ezt a három fejhossznyi finisht csak bottal verték ki magukból.

Az obstrukciósok illetén vigasztalan helyzetéhez aztán hozzátartozik, hogy a hazug kombinációk és híresztelések vigan folynak tovább. Berzeviczy öt perere szóba áll Justhtal. Megvan: Berzeviczy nem kapható erőszakra, inkább lemond! A miniszterelnök egy nappal hosszabban marad Lovránban. Világos: operáltatni kell magát, hogy leplezhesse a bukást! És így tovább. Micsoda végső vonaglás az, ha valamibe már csak ilyen drasztikus injekciókkal lehet még némi életet erőszakolni.

Andrásy Gyula gróf megint cikket írt. A „Magyar Hírlap“ mai számának vezető helyén terjedelmesen elmélkedik a házszabályrevízióról, az erőszakról s a kompromisszumról. Fejtegetéseinek azonban az a szarvashibája van, hogy azok az ellenzék részéről híresztelt és várva-várt kormányerőszakból indulnak ki s e körül elmélkedik hasábokon át. Így azután fejtegetéseinek komolysága elvész s ha a politikai hullámokban föltűnik, az csak Andrásy egyéniségének s politikai vezető szerepének tulajdonítható.

Andrásy cikkében az erőszakot egészen komolyan feltéve, azt hangoztatja, hogy a kormány és pártja az erőszakkal csak azt érhetik el, hogy a Háznak legnyugodtabb, a törvényt leginkább tisztelő tagjai lesznek a legrenitensebbek. Az erőszak csak kaoszhoz vezethet.

A házszabály kérdése rendezve csak akkor lesz, — mondja tovább — ha az egész Ház által föltétlenül jogerősnek tekintett házszabály fog létrejönni, amelyet pedig csak kompromisszummal és eleve jól megválasztott időpontban, függetlenül lehet elérni, amint ezt a koalíció kabinetje tette, nem pedig erőszakkal.

Az új választásokat teljesen meddőnek mondja Andrásy, mert szerinte fényesebb győzelmet a kormány nem is vivhat ki, mint a mult választásnál. Akkor a semmiből nagy abszolút többséget birt csinálni. Ilyen növekedése erejének ma már számtanilag sem lehet. S e nagy győzelem ellenére az ellenzék a többség akaratának érvényesülését meg meri akadályozni.

Andrásy cikkének csupán utolsó pontja az, amelynek komolyabb jelentőséget lehet tulajdonítani. Cikke végén ugyan is ezt mondja:

„Szükségeseznek tartom, hogy az ellenzék és a többség között a gyűlölködés megszűnjön és megint a türehető, normális hangulat keletkezzék. De mindezt biztosan tönkre teszi az erőszak. Mindezt csak kompromisszum útján lehet elérni. Nagyön ki-vánatos, hogy mielőtt a végzetes harc megindul, a kormány, ugy mint az ellenzék is, a békés kibontakozás útját megkísérelné. Nagy felelősség van mindkettőjük vállán“.

Erre is azonban csak az lehet a válasz, hogy a végzetes harcot az ellenzék már hónapok óta megindította s így a felelősség egyedül az ellenzéket terheli, tehát neki kell belátni hibáját és tévedéseit s a végzetes harcot megszüntetni. Ez lehet az egyedüli kompromisszum.

Érdekes jelensége a helyzetnek, hogy most már a románok is nyíltan megtagadják Justhtakat s nem kívánnak velük együtt

működni. A temesvári román gyűlésen hangzottak el erről a nyilatkozatok, a melyekből kiáradó magyarfaló törekvések egyuttal szomorú bizonyosságai annak, hogy Justhek milyen elemekkel igyekeztek szövetkezni hatalmi érdekeikért.

A vármegye egy hónapja.

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagybecskerek, okt. 11.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével október havi ülését.

Az ülésen jelen voltak: Kéler Ákos m. főügyész, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, Axmann János m. főállatorvos, Láday Kálmán pénzügyigazgató-helyettes, Grézlo János és Bárány Árpád kir. tanfelügyelők, Vámos Ignác műszaki tanácsos, dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Babics József udvari tanácsos, ifj. dr. Dániel Pál, Franz J. L., dr. Gyertyánffy László, dr. Pollák Győző, Steinitzer Géza bizottsági tagok, Bielek Antal, Rigó István, Szilágyi Albert, Demkó István, Bielek Vilmos és dr. Szekeres János előadók.

Az ülés tárgysorozatából a szakelőadók jelentéseit a következőkben ismertjük:

Az adóügyekről

Láday Kálmán pénzügyigazgató-helyettes a következőkben számol be:

Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadók címén a) megállapított adótartozás 8,609,209 K 6 f, b) befizetés 6,959,246 K 88 f, hátralék 1,694,962 K 18 f, vagyis az összes tartozásnak 19 %-a. A folyó év szeptember havi befizetés 118,872 K 18 fillérrel kevesebb, a folyó évi január—szeptember havi befizetés pedig 1,369,437 K 85 fillérrel nagyobb mint a mult év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. — Hadmentességi díjban: a) megállapított tartozás 225,611 K 12 f, b) befizetés 104,368 K 3 f, hátralék 121,243 K 9 f, vagyis a tartozás 54 %-a. A folyó év szeptember havi befizetés 7111 K 74 fillérrel, a folyó év január—szeptember havi befizetés pedig 28,610 K 22 fillérrel kedvezőbb mint a mult év hasonló időszakában teljesített befizetések voltak. A lefolyt szeptember hóban 54 esetben adatott házadómentesség és 4 esetben adófizetési halasztás.

A népoktatási ügyekről

Grézlo János kir. tanfelügyelő havi jelentése így szól:

Az elmúlt szeptember hónapban a kir. tanfelügyelői hivatal az iskolai év megnyitásával járó teendőkkal, főképpen pedig az egyes iskoláknál szervezés, fejlesztés vagy áthelyezés folytán beállott személyi változásokkal, illetve az újonnan kinevezett tanerők felesketésével s állásukba való beiktatásával volt elfoglalva. A mult havi ülésen bejelentett tömeges személyi változáson kívül Balog Erzsébet Katalinfalvai s Hollinger Mária nagyági áll. tanítónő kölcsönösen áthelyeztetett. Balázi András a törökbecsei, Balla Gábor a nagyszentmiklósi, Dobó Imre a perjamosi áll. polg. iskolához állandó helyettes tanítóként küldetett ki. Id. Jeck György nagyszentmiklósi áll. iskolai igazgató-tanító s Filip György sárafalvi gör. kel szerb hitfelekezeti tanító végleg nyugdíjaztatott. Jelenlegi állomáshelyén Csajda János hivatal-

lomba berendelt, Lovrics Antal nagybecskerekéi, Szabó Pál óbesenyői, Patyi Péter torontálkeresztesi, Spatár Valér Szentjános, Szukk József torontáloroszi áll. tanító igazgató léptetett elő. Budur János hódegyházi Massong Vencel katalinfalvi, Wégling István nagybecskerekéi, Pap Dezső ószentiváni, Schell János zichyfalvai áll. tanító a tényleges igazgatói teendőkkel megbízottak. — Állami kezelésbe vettem a valkányi, monostori s újhelyi községi iskolát. — A szőlősudvarnok, németesernyei r. kath. iskola vörheny, a rudnai gör. kel. szerb iskola a tanító családjában fellépett bárányhimlő, a törökbecsei iskolák koleragyanus megbetegedések miatt rövidebb-hosszabb időre bezártak. — Magam, mint a folyó hó 5. 8-án tartott kir. tanfelügyelői értekezlet előadója 2 ízben Budapesten, 1 ízben Lőcsén voltam. — Fejess Kálmán segédtanfelügyelő a padéi áll. iskolát személyesen vette, illetve adta át az új igazgatónak. Szárcsateleken a gör. kel. román hitfelekezeti iskola elhelyezésére nézve folytatott helyszíni tárgyalást. Alsóitében a községi iskola tanítóválasztásán vett részt.

Bárany Árpád kir. tanfelügyelő a vezetése alatt álló panaszosai kirendeltség ügyeit ismerteti.

Az utügyekről

Fámos Ignác műszaki tanácsos ezeket jelenti:

A vármegye területén átvonuló állami közutak teljesen jó állapotban vannak. A trvh. közutak általában véve kielégítő karban vannak. A trvh. közutakon a kavicsszállítás az elmúlt hóban folytatott. A beruházási hitel terhére épülő billéd—csenőj trvh. közút 6-506—8-998 km. szakaszán a hengerlési munka befejeztetett, a végleges padkarendezés és feljáró burkolati munka pedig folyamatban van. A törzsudvarnok—basahídi törvényhatósági közút 2-00—8-010 km. szakasza lehengereltetett, az 1-314—2-00 km. szakaszán az utalaprakási munka folyamatban van. Ezenkívül az utalaprakási munkákhoz szükséges eszközök és a nagybecskerekéi—törzsudvarnok (nagybecskerekéi—ittvarnok) trvh. közút 7-82—15-82 km. szakaszán folyamatban volt hengerlési munkálatok teljesen befejeztettek. Az utadó természetbeni ledolgozására kötelezettek az elmúlt hóban 9 kéznapszámot dolgoztak le. A posta és tárvirág szolgálat ellen panasz nem merül fel. Tógyér községben folyó év szeptember hó 16-án postai ügynökség létesített és a közforgalomnak átadott.

A vármegye egészségügyi állapotáról

dr. Haidegger Lajos megyei főorvos a következő jelentést terjesztette be:

Torontálvármegye közegészségügyi állapota a most mult hónapban nem volt kedvező. Az előfordult hevenyfertőző betegségek között 53 difteritisz, 25 hasi hágyamáz, 99 vörheny és 11 kanyaró esete szörványosan lépett fel, e mellett ezen hónap 27-én Törökbecse községből két koleragyanus megbetegedés lett bejelentve, a bejelentés alkalmával azonnal a helyszínre kirándultam és 11000—911. sz. belügyminiszteri szabályzatban előirt óvintézkedések fogantatásáról meggyőződtem. Ellenőrzésem alkalmával azon gyanum támadt, hogy eltitkolt esetek fordulhatnak elő s tényleg sikerült 3 házban 6 beteget kipuhatolni. Miért is ezen további eltitkolások megakadályoztatása céljából, jól szervezett, rendszeres vizsgálatot elrendeltem, olyképpen, hogy minden egyes utcában 2 megbízható egyén a betegek napokinti kétszeri felkutatására alkalmaztatott. Törökbecse községben az ázsiai kolera bakteorológiaiilag meg lett állapítva és e hó 9-éig megbetegedett 3 férfi, 7 nő és 7 gyermek, összesen 17, ezek között meghalt 2 férfi, 2 nő és 4 gyermek, a többi 9 ápolás alatt maradt, felemlitendőnek tartom, hogy az előirt óvintézkedések pontos és szigorú keresztülvitelének ellenőrzése céljából a helyszínén tartózkodtam és hogy a belügyminiszter ur által e célra kiküldött Kaiser Károly dr. országos közegészségügyi felügyelő még jelenleg is Törökbecsén tartózkodik. Törökbecsén kívül még október 3-ától 9-éig koleragyanus esetek a következő községekből bejelentettek: ugymint Felsőaradáról 1 megbetegedési, Ecséhidáról 1 halálozási, Beodráról 1 megbetegedési, Szőregről 1 halálozási és Kumánról 1 megbetegedési eset. Ezen most felsorolt esetekről a bakteorológiai intézettől eddig értesítés nem érkezett, de az ily esetekben előirt óvintézkedések a legszigorubbán fo-

ganatosítottak. Egyben felemlitem, hogy szeptember 27-én a vármegyei háza kistermében fontosabb egészségügyi intézkedések célszertű és egyöntetű keresztülvitele végett valamint az ázsiai kolera elleni védekezése tárgyában a vármegyei járási és városi ügyvezető orvosokkal értekezletet tartottam.

Az árvalgyek

dolgaiban dr. Mihálovics Ödön árszászéki elnök jelenti, hogy a nagyikindai árszászék ügyforgalma 2385 darab volt, amelyből 11 a hátralék. A vármegyei árszászékhez 11555 ügydarab érkezett be, amelyből 1002 darab a hátralék, de ezek a legutóbbi ülésből maradtak hátra s rövidesen mind elintéztést nyernek.

Az állategészségügy

a vármegyében Axmann János főállatorvos jelentése szerint elég kedvező. Az állatbetegségek csak szörványosan fordultak elő s a ragadós száj- és körömfájás is kisebb terjedelmű a szigoruan fogantatosított rendszabályok folytán.

Dr. Kovács Rókus kir. ügyésznek nem volt jelenteni valója, mire néhány ápolási ügy elintézésével az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 óráig este 10-ig. Könyvtár: vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Október 12., 13., 14., 15. országos vásár Nagybecskerekén.

Nov. 13. A kö.ig. bizottság ülése.

A fürdő telefonszám 118) minden nap reggel 6 óráig délután 12 óráig az urak részére nyitva van. Hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken délután 1-45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután 6-ig délután 7-ig nyitva.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órakor dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével hitelesítő közgyűlést tartott, amelyen az előadókön kívül részt vettek: dr. Amann Ernő, dr. Klein Mór és Kaufmann István megyebizottsági tagok. A gyűlésen hitelesítették a hétfői közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet.

— **Megyebizottsági tagválasztások.** Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága az őszi közgyűlésen a következő helyeken rendelt el megyebizottsági tagválasztást: Párdányon az elköltözött Keller István helyébe 1913. év végéig bíró érvényvel október hó 30-án lesz a választás Hertelendy Ferenc főszolgabíró elnöklésével. Alsóitében K. Krizbay János helyébe 1913-ig Hertelendy Ferenc főszolgabíró elnöklésével október 31-én, Gyéren az elköltözött Tana Sámuel helyébe Steinbach Antal főszolgabíró elnöklésével 1916-ig bírándó érvényvel október 30-án, Nagybecskerek II. kerületében pedig az elhunyt dr. Mangold Samu helyébe dr. Pollák Győző elnöklésével 1916-ig szintén október hó 30-án tartják meg a választást.

— **Kitüntetett gazdasági munkás.** Lélekemelő szép ünnepség játszódtott le tegnapi délután az Aradi község határában fekvő Szent Ivány-féle tanyán. Tegnap adták ugyanis át Korolics Ilia uradalmi bognárnak nagy ünnepségek között harminc évi hű és odaadó szolgálata elismerésül a földmivelségi miniszter oklevelét és a megyei gazdasági egyesület száz koronás jutalmát. A kitüntetés a tanya egész cselédsége előtt történt. Az okiratot Lowieser Imre központi járási főszolgabíró, a pénzügyintézet pedig Marton Andor gazdasági egyesületi titkár nyújtotta át a kitüntetettnek, majd maga Szent-Ivány Zoltán földbírtokos megható beszédet intézett az ünnepelthez, akit mint a szorgalom és szigorú köteleességtudás mintaképét állított a cselédség elé. Ez ünnepélyes alkalomból Szent-Ivány Zoltán tegnapi szabad napot adott a tanyabelieknek s a cselédséget gazdagon megvendégelte.

— **Tanítógyűlés és jubileum.** Törökkanizsáról írják lapunknak: A D. T. Egylet törökkanizsai fiókköre a községi előljáróság meghívására, Kübekháza községben tartotta őszi közgyűlését. A közgyűlést lélekemelő szép ünnepély előzte meg. A rómkat. templomban hálaadó isteni tisztelet

volt, mely után a községi előljáróság s képviselőtestület Küzdi A. Géza áll. iskolai igazgató-tanítót egy remekművi órával lepte meg, Poroszkay Zoltán k. jegyző vezetésével üdvözölte 38 éves tanítói jubileuma alkalmából. Régi és jelenlegi tanítványai, a kübekházi takarékpénztár a rómkat. egyház, az önkéntes tüzoltó-testület, a függetlenségi kör külön-külön ünnepelték az érdemekben megőszült tanítót és családját. Az áll. isk. gondnokság bucsuja után a megyei kir. tanfelügyelőség részéről Cserei Gyula kir. segédtanfelügyelő üdvözölte a veterán tanítót. A D. T. Egylet levelének felolvasása után a fiókköri elnök az ülést megnyitván, a szorgalmas kartárs, a kitiünő jó barátot s buzgó egyleti tagot, az eredmények sorozatát elért tanítót Küzdi A. Gézát apostrofálván, örömmel üdvözli s a mai napot örömnappal nyilvánítja, mert az egész községben meglátszik a céltudatos munka s a népies tanító összeforrása. Egyleti ügyek elintézése és 3 előadás után a közgyűlést véget ért, mire társasbéd következett, hol a község lakosai meleg szeretettel vették körül az igaz tanítót. Öröm volt a szemlélőnek egy gyönyörűen fejlődő községet, hálás lakosságát s annak tanítóját a meghatottság perceiben látni.

— **Sorshuzas a rendőrtisztviselők javára.** A magyarországi rendőrtisztviselők segélyalapja javára folyó év december hó 30-án Budapesten sorshuzas lesz. Egy koronás sorsjegyek a helybeli rendőrkapitányságon kaphatók.

— **A kolera.** A vármegyénkben fellépett kolerának még mindig nem sikerült teljesen gátat vetni s bár egyes helyeken a járványt csirájában sikerült elfojtani, más helyen pedig sikeresen akadályozták meg annak tovaterjedését, mégis, az ázsiai rém minduntalan felüti a fejét s csak a hatóságok éber figyelmének és buzgalmanak köszönhető, hogy nagyobb bajok nem történnek. Az alispáni hivatalhoz érkezett jelentések szerint a kolera itteni főfészkeben Törökbecsén a mai napon se fordult elő újabb megbetegedés vagy haláleset, ellenben a szomszédos Meleneze községben Loncsarszky Velimir ottani 40 éves napszamos koleragyanus körülmények között megbetegedett. A hatóságok minden intézkedést megtettek, hogy a járvány esetleges továbbterjedését ott megakadályozzák. Ugyancsak ma érkezett jelentések szerint az országos bakteorológiai intézet multkor Kumánon, Ecséhidán és Szőregeen előfordult esetekben megállapította az ázsiai kolerát.

— **A rendőrség és a bérkocsisok.** A nagybecskerekéi rendőrség az utóbbi időben tudvalevőleg erősen fáradozik azon, hogy a bérkocsis körül rendet teremisen s ezért minden legkisebb mulasztást szigoruan büntet. Deák Vidor rendőrhadnagy ma délelőtt köztisztasági szempontból megvizsgált 13 bérkocsit, amelyek közül csak háromt talált kifogástalan állapotban, míg a többi nem felelt meg a köztisztasági követelményeknek. Két bérkocsin nem volt kifüggesztve a viteldij-szabályzat, 2 bérkocsi kocsisának pedig még hatási engedélye sem volt. A rendőrkapitányság a kifogásolt bérkocsisok gazdáit ellen megindította a kihágási eljárást.

— **A nagybecskerekéi országos vásár.** Holnap kezdődik meg Nagybecskerekén a négy napig tartó októberi országos vásár, amelyre máris nagyban folynak az előkészületek. Holnap és holnapután szarvasmarha-, juh- és sertés-vásár, szombaton és vasárnap délelőtt lóvásár lesz és ugyan csak szombaton délután nyitják meg a kirakó-vásárt is. A vásárra vézmentes területéről és szabályszerű járattal mindenféle állat felhajtása meg van engedve. A rendőrkapitányság ezuton is figyelmezteti a vásáron részt venni szándékozókat, hogy az eladásra szánt állatokat csak holnap reggel 5 óráig kezdve szabad a vásárra felhajtani.

— **Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma** mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét, különösen rámutatva arra, hogy ez az intézet a szülők kívánságára vállalkozik az egyetemre lépő ifjuság minden irányu érdekeinek szolgálatára, miért is szülők, kik fiaikat a fővárosba készülnék adni jogásznak, még a beiratás előtt

forduljanak bizalommal az intézelhez, melynek helyiségei Budapesten IV., Kaplony-utca 5/a. szám alatt (a kir. magy. tud. egyetemmel szemben) vannak.

— **Pótvásár.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy Nagykom'ós községben az 1911. évben több elmaradt országos vásár helyett 1911. október 28. és 29-én pótvásár tartassék.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtök: Beulemans k. a házassága.
Péntek: Cigánybáró.
Szombat: Rip van Winkle

A balga szüz. Nagyon sivar estéje volt tegnap a színháznak. Bataille híres drámáját „A balga szüz“-et adta elő a színtársulat és mondhatjuk, hogy ennél gyatrább előadást alig láttunk nálunk. Szinte hihetetlen, hogy hivatásos színészek ilyen előadást produkáljanak s majdnem ugylátszik mintha szándékosan igyekeztek volna tönkretenni a tegnapi előadást. A szerepét a két fő nőszereplőn kívül senki sem tudta, az egész előadás farsztóan vonatott, unalmas s a mellett slendrián volt. A drámai jelenetek a komikumba futtak, a párbeszédnek jórészt az ötödik sorban hallani sem lehetett s minden a vizsájáról ment. A szereplők legnagyobb részének sejtelve sem volt a szerepéről s még állni és mozogni sem tudtak kellőképpen. *Pilisi* Lajos képtelen volt *Armaury* szerepében s még maszkjával sem volt tisztában, mert a negyven éves emberből egy hatvan éves ősz aggastyánt csinált, akiről azonban kiabált a komédia. *Vihary* Roux abbéja egyszerűen borzalmas volt. Az elegáns finom francia abbéből egy elzüllött vén papot csinált, akinek már nincs tisztességes reverendája. Érthetetlen, hogy honnan szedte magára azt a maskarát s érthetetlen, hogy hol volt rendező szeme, mikor így a színpadra eresztette. A hercegnőt játszó *Bródy* Irénnek szintén fogalma sincs egy hercegnőről s az anyát ért csapásból kiáradó érzésekkel a legtávolabbról se volt tisztában. *Vándory* Géza Gastonja egy kis kretén volt. *Magas* Béla még itt-ott eltalálta a hangot, de a szerepét ő sem tudta. A két fő női szereplő állta meg még egyedül a helyét. *Vécsey* Ilona Fanny szerepében gondos és jellemző alakítást nyújtott s *Jávor* Aranka is kiforrott művészettel játszotta *Diane* szerepét, de már megmondottuk egyszer, hogy nem drámai szendének való. Összegezve pedig mindent, igazán a legjobb akarattal figyelmeztetjük a direktciót, hogy ilyen előadással mint a tegnapi, még egyszer ne igen álljon elő, mert hamarosan kivégzi magát.

A legközelebbi előadások. A színtársulat csütörtökön „Beulemans kisasszony házassága“-t adja elő, amelyet tavaly mutattak be Polgárék nem nagy sikerrel. A főszerepet *Jávor* Aranka játsza, kinek ez, egyik legnagyobb sikerű alakítása. A derűtség ébrentartásáról gondoskodnak *Magas*, *M. Tolnai*, *Rónai*, *Vihary*, *Pilisi*. Játsszák a darabban jelentős szerepet: *Járai*, *Vándory*, *Szigethy* stb.

Pénteken: *Strausz* klasszikus és örökbeesü operettjét a „Cigánybáró“ játszsa a színtársulat. A címszerepben *Békési* hatalmas tenorját, *Saffi*: cigányleányhercegnő szerepében, *V. Márkus* Angela szépen esengő koloraturáit lesz alkalmunk hallani. A többi szerepek is a legjobb kezében vannak s *Mezey* Andor, *B. Koppán* Margit, *Rónai*, *Szigethy*, *M. Tolnay* Juliska, *Czobor* stb. játszzák a darabban.

A közönség és a színlapok. A közönség körében tudvalevőleg panasz merült fel az iránt, hogy sokan nem kapnak színlapot. A színházigazgatóság most ezuton hívja fel mindazokat, akik színlapot nem kapnak, de arra igényt tartanak, hogy ezen kívánságukat akár írásban, akár élőszóval lakásuk megjelölésével közöljék a színház titkárságával.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

A parlamenti béketárgyalások. — Berzeviczy Albert tanácskozásai. — Lesz-e eredmény.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A vezető politikusok között ma már élénken folynak a tárgyalások a parlamenti béke helyreállítása érdekében Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke áll a tanácskozások központjában s ma huzamosabb ideig tanácskozott *Justhal*, azonkívül *Károlyi* Mihály gróffal, holnap pedig *Kossuthal*, *Zichy* Aladár gróffal és *Károlyi* József gróffal fog tárgyalni. Ezek a tárgyalások azonban még nem a kompromisszum megállapítására vonatkoznak, csupán előzetesen tájékoztatni kívánja magát Berzeviczy, hogy mennyire lehetségesek lesznek azután a komoly béketárgyalások. Hogy lesz-e az akciónak eredménye, azt most még természetesen sejtetni sem lehet, kormánypárti körökben azonban nem igen biznak benne.

A politikai mai eseményeiről egyébként az alábbi jelentések szólnak:

Berzeviczy tanácskozik *Justhal*.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kompromisszumos tárgyalások hírére ma igen sokan bejöttek a Házba s a folyosón igen mozgalmas élet uralkodott. Az érdeklődés természetesen legfőképpen Berzeviczy és *Justhal* tanácskozása felé irányult. Berzeviczy Albert fél 11 órakor lépett érintkezésbe *Justhal* Gyulával s tanácskozásuk 12 óráig, vagyis másfél óra hosszat tartott. Politikai körökben e tanácskozással kapcsolatban azt híresztelik, hogy *Justhal* Gyula ezuttal *Kossuth* Ferenc álláspontján van.

Berzeviczy Albert a tanácskozásokra vonatkozólag a képviselőház folyosóján ma délelőtt kijelentette, hogy a tanácskozások nem kompromisszumos tárgyalások, hanem csupán előzetes tájékoztatásul szolgálnak. Berzeviczy *Justhal* kívül ma még *Károlyi* Mihály gróffal is tárgyalt, akivel *Tisza* István gróf is hosszabban beszélgetett.

A többi pártvezérekkel való tárgyalások

holnap lesznek és pedig holnap tárgyal Berzeviczy Albert *Kossuth* Ferencel, azután *Zichy* Aladár gróffal és *Károlyi* József gróffal.

Andrássy s tárgyal

ma és pedig *Apponyi* Albert gróffal és *Kossuth* Ferencel. *Andrássy* szintén kompromisszum létrehozásán fáradozik és minden befolyásával arra törekszik, hogy a parlamenti béke helyreálljon.

A tárgyalások eredménye

természetesen még teljesen homályban van. Az optimisták azt hiszik, hogy sikerülni fog az ellenzékét tarthatatlan álláspontjáról meggyőzni, kormánypárti körökben azonban nem igen hiszik, hogy az akciónak sikere legyen.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt *Kabos* Ferenc alelnök elnöklésével ülést tartott. A mult ülés jegyzőkönyvének a hitelesítésével *Egry* Belának voltak obstrukciós kifogásai majd ezután ismét névszerinti szavazásokkal töltötték el az időt egészen egy óráig.

Egy órakor *Károlyi* Mihály gróf interpellált az argentiniai husbehozatal ügyében,

amire *Serényi* Béla gróf földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy érdemileg csak a most folyó tárgyalások után nyilatkozhatik. Ebbe az interpelláló belenyugodott.

Ezután *Apponyi* Albert gróf interpellálta a miniszterelnököt aziránt, hogy diplomáciánk miért nem igyekezett közrehatni, hogy az olasz-török háború megakadályoztassék. *Apponyi* interpellációja válasz nélkül maradt, miután a miniszterelnök nem volt jelen a házban.

A közös hadügyminiszter Budapesten.

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) *Auffenberg* Mór lovag közös hadügyminiszter ma reggel Budapestre érkezett. A miniszter délelőtt tisztelt *József* főhercegnél, majd meglátogatta a kormánytagjait, a két ház elnökeit, valamint a közjogi és udvari méltóságokat.

Az olasz-török háború.

Budapest, okt. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az olasz-török háborúról ma is igen kevés hír jön. A béketárgyalások közvetítésére még nem vállalkozott egyik hatalom sem s így ezirányban is változatlan a helyzet.

Egy római távirat szerint az olaszok folytatják a csapatszállításokat Tripoliszba s ma ismét újabb katonai csapatokat indítottak utnak.

Egy londoni távirat *Mahmut-Sefket* pasa hadügyminiszterrel folytatott beszélgetést közöl. Azt mondja, hogy az olaszok támadása teljesen váratlan volt, mert a török kormány azt hitte, hogy Tripoliszt védi a nemzetközi jog és becsület. A miniszter hangoztatta, hogy Törökország szegény és azsiai tartományait védelem szempontjából kénytelen elhanyagolni s Törökország minden erejét európai államainak megvédésére kénytelen fordítani.

Megvan a Mona Lisa?

Budapest, október 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A „Berliner Tagblatt“ egy erősen regényesnek hangzó brüsszeli táviratot közöl, amely azt mondja, hogy az ellopott Mona Lisa két ottani fiatal embernél van. A lopás óta azonban a két fiatal embert rémképek gyötörték, úgy, hogy elhatározták, hogy a képet visszaadják, ha nem büntetik meg őket. Az illető fiatalemberek eziránt már kérdést is intéztek a francia szépművészeti miniszterhez s a miniszter a jelentés szerint biztosította is őket a büntetlenségről.

Tőzsde.

Buza (októberre)	24.38	—
Buza (áprilisra)	24.60	—
Rozs (októberre)	20.44	—
Zab (októberre)	19.02	—
Tengeri (októberre)	17.46	—

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Riessner-kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb fűtőberendezése.

Egészségi szempontból a legideálisabb rendszer. Egyszeri betüzeléssel egész télen ég, miáltal a sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi betüzelés megtakaríthatik. Látható fűz. Eredeti biztonsági szerelvény. Gázomlás vagy robbanás teljesen kizárva, ellenben mindig egyenletes és egészséges melegség, különösen a szoba alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás Nagybecskerek és vidék részére:

Boleszny Antal

vaskereskedésében az arany kaszához Hunyady-utca 606/37.

960-30.12

Középiskolai összevont vizsgákra, érettségire, javítóra legsikeresebben készülhet a dr. **KALLAY-féle** szeminárium középiskolai osztályában Budapest, IV., Kaplony-utca 5. Telefon 125-38. Bentrakéknak elsőrendű teljes ellátás.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHEZETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

8.5-52.9

2 hold beültetett szőlő

a hozzátartozó házzal együtt a Daun-
féle téglyagyár közelében szabad kézből

azonnal eladó.

Bővebbet

Dr. Ellmer Dózsefnél
Nagybecskerek, Melenczei-utca.

993-43

3-szobás lakás

november 1 jére

kiadó.

Melenczei ut 57

996-33

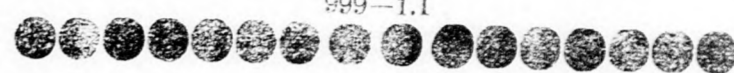
Keresek megvételre

egy használt telje-
sen jókarban levő

homokfutó kocsit.

Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít

999-11

ELSŐRENDEŰ TŰZIFA,

angol antracit, salon-kőszén, coaks, faszén,
kovács-kőszén, mindennemű deszkák, geren-
dák, tölgyfa, mindennemű bográrfa, szőlőkaró

kapható

951-104

Kurlander Imrénéél Nagybecskereken.

irodai telefon-zám 35.

Fatelepe telefon-zám 89

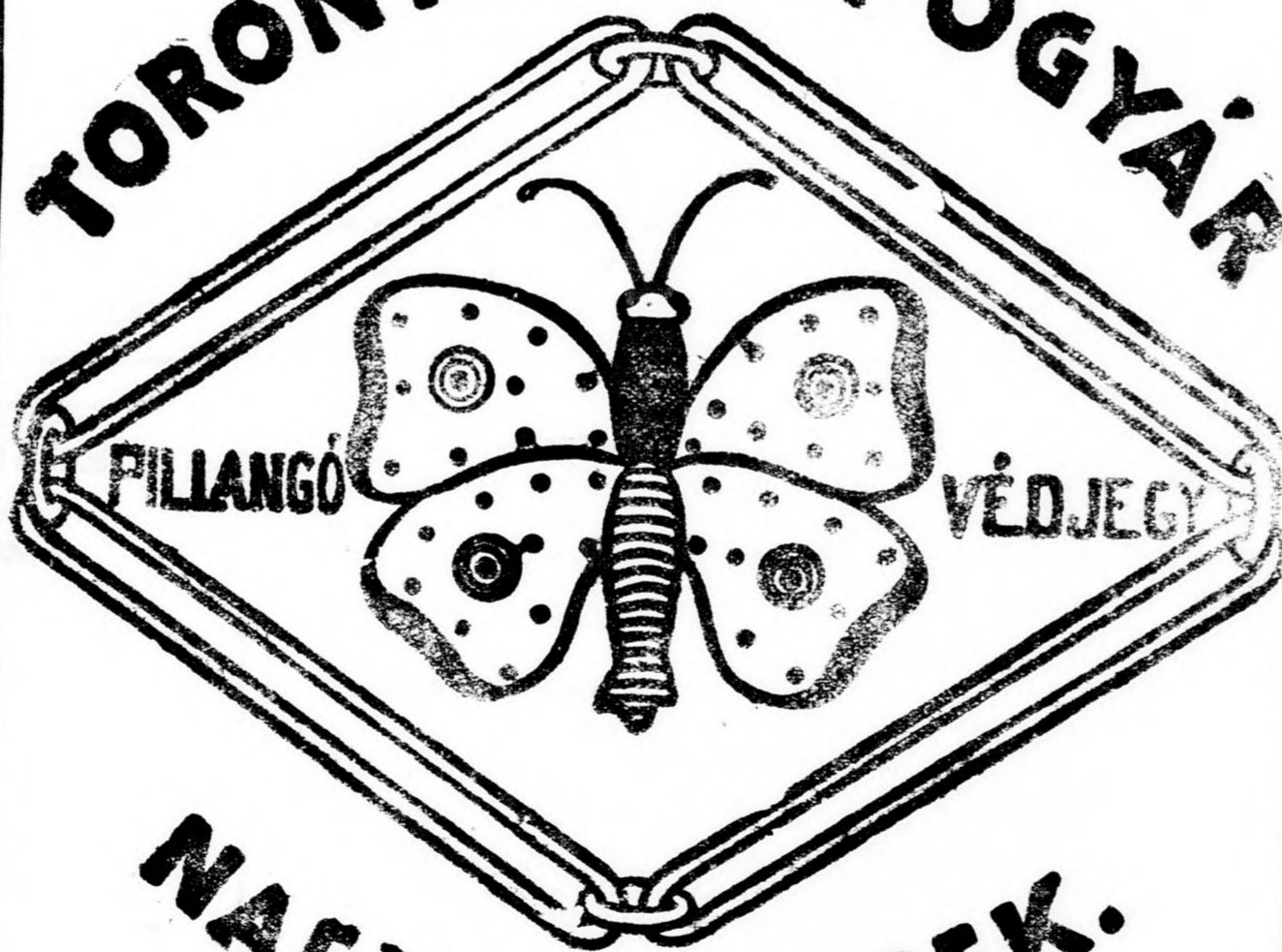
Fatelepek: Korona-utca, Aradáci-utca és Kurländer-udvar.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legjobb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

Telefon 201.

Telefon 201.

Benó Testvérek ezelőtt **Kokits A. F.**
divat-, rövid játék- és cipőkereskedés Nagybecskerek.

Iskolai idényre ajánlunk:

Leány kötényeket, gyermek harisnyákat,
gyermek esőernyőket, gyermek ing és
gallérokat, hajkeféket, fésűt stb. stb.

Mindenféle kézimunkákban a legjobb választék.

Postai megrendeléseket a levél kézhez vétele után rögtön és
pontosan elintézzük. Meg nem felelő árut szívesen visszavéteknk

Külön cipőosztály:

	Fiu R. chevro cipő	K. 670
	„ R. box cipő	K. 670
	Leány R. chevro cipő	K. 580
	„ R. box cipő	K. 580

Sárcipők (Galoschni).

	Legjobb (pontos) iskolai előírás szerinti torna cipők	K. 3—
	Férfi strapa cipő	K. 750